

[Ole Bjørn Kraft.]

befinder sig — at anvende de udtryk, han brugte. Det ærede medlem har ingen grund til at behandle sagen overlegent.

Når jeg har bedt om ordet her i dag, var det — da jeg tegnede mig i går — for at fremsætte nogle generelle bemærkninger, thi det er måske sidste gang, at vi her i folketinget får en lejlighed til ikke blot at drøfte, hvad der hændte selve den 9. april, men også til at gøre nogle synspunkter gældende med hensyn til hele den politik, der gennem 1930erne førte op til den 19. januar og fra den 19. januar til den 9. april. Det er der da også flere af talerne, der har gjort, stærkest måske det ærede medlem hr. Skytte, der på de radikales vegne — og det var jo, hvad man kunne vente — i virkeligheden har stillet sig på det standpunkt, at i den bedste af alle verdener havde Danmark den 9. april den bedste af alle regeringer; at alt, hvad Danmark gjorde op til den 9. april, hele den politik, som vi førte, er uklødelig, vi kunne ikke have gjort andet, og når det fik det beskæmmende resultat — som det ærede medlem dog ikke helt vil se bort fra at det var — er det ikke vor skyld, vi kunne ikke have ændret begivenhedernes forløb.

Jeg betragter dette synspunkt som fuldstændig urimeligt og uvirkeligt, og det er for mig i virkeligheden ganske uforståeligt, at vi endnu i denne sal skal høre synspunkter af denne art gjort gældende. Det ærede medlem hr. Alsing Andersen var naturligvis ikke så langt ude, men alligevel var der i hans tale den samme tone: at der ikke var begået nogen fejl, der var ikke nogen fejl, hverken i den politik, Danmark havde ført, eller i de handlinger, der var blevet foretaget. Det ærede medlem sagde: Skulle det virkelig være således, at fordi folketinget havde vedtaget en resolution, skulle regeringen være fuldstændig bundet og ikke kunne handle efter sit eget ansvar. Naturligvis ikke! Hvem i alverden vil med sin fornuft i behold mene, at en regering ikke i en bestemt politisk situation, hvor rigets velfærd står på spil, må handle efter sin samvittighed og tage konsekvenserne deraf både med hensyn til den bedømmelse, som handlingerne får, og, hvis man overskrider sin beføjelse,

eller hvis man undlader at gøre, hvad man skal gøre, da med hensyn til den dom, som loven kan give den. Ingen vil bestride det. Men det er jo ikke det afgørende. Det afgørende er, at når der var alvor bag 19. januar-erklæringen, så burde man have levet op til denne erklæring. Der er et stort spring fra det, det ærede medlem hr. Alsing Andersen har sagt, og til fuldstændig at handle, som om 19. januar-erklæringen aldrig nogensinde var afgivet. Denne 19. januar-erklæring var jo nemlig en erklæring, som vi alle tog meget alvorligt. Jeg havde den ære at sidde i dette høje ting på det tidspunkt, og jeg må sige, at den tale, der den 19. januar gjorde stærkest indtryk på mig, var den socialdemokratiske ordførers tale, og med formandens tilladelse vil jeg gerne citere bare et par sætninger af Hartvig Frischs tale. Han sagde (folketingets forhandlinger 1939—40, sp. 2140):

„Til underbyggelse af denne politik er hele det danske folk og herunder den arbejderklasse, på hvis vegne mit parti taler, rede til at sætte ind alt, hvad vi råder over af produktivkraft og snilde, af udholdenhed og magtmidler, for at bevare vort land frelst og frit.“

Og han slutter med at sige, at selvom vi i mange ting kan have forskellige anskuelser,

„så bøjer vi alle vore viljer sammen for det ene store mål: Danmarks fred, frihed og selvstændighed.“

Vil det ærede medlem hr. Alsing Andersen virkelig mene, at det, vi gjorde i tiden, fra de første foruroligende meddelelser kom, og indtil den 9. april, er i overensstemmelse med den dybt gribende appel til folkelig indsats og vilje til at forsvare friheden, som den socialdemokratiske ordfører afgav den 19. januar? Det kan ikke være rigtigt.

Jeg skal derfor derefter vende mig til spørgsmålet, om det nu også er rigtigt, at der ikke havde været noget som helst andet at gøre end det, man gjorde, om der ikke havde været dog en mulighed for at føre en anden politik, med et andet resultat. Heroverfor vil jeg gerne sige, at man bør undersøge, hvorledes stillingen ville have været, hvis vi i den tid, der gik mellem de første foruroligende meddelelser — som kun regeringen kendte til, som de ledende militære ikke engang kendte til, som blev